

UZASADNIENIE

M. L. – przedstawicielka ustawowa małoletniej J. L. pozwem z dnia 18 lipca 2018 r., zmodyfikowanym w dniu 16 sierpnia 2018 r., wniosła o zasądzenie alimentów na rzecz małoletniej powódki od pozwanego – J. D. w kwocie po 1500 zł miesięcznie, począwszy od 31 października 2016 r.

(pozew k. 1 – 5 akt, uzupełnienie pozwu k. 15 – 17 akt)

Pozwany J. D. uznał powództwo do kwoty po 500 zł miesięcznie począwszy od dnia wniesienia powództwa, zaś w pozostałym zakresie wniósł o oddalenie powództwa.

(odpowiedź na pozew k. 30 – 32 akt, stanowisko pozwanego na rozprawie k. 141)

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia J. L. urodzona (...) pochodzi z nieformalnego związku (...). Rodzice małoletniej tworzyli nieformalny, dość burzliwy związek - w chwili zajścia w ciążę M. L. nie zamieszkiwała już z J. D., a nadto w czasie ciąży jak i przez 9 miesięcy po narodzinach dziecka M. L. utrzymywała, iż pozwany nie jest ojcem małoletniej J. L.. W lipcu 2017 r. J. D. wykonał badania DNA, które jednoznacznie wykazały, iż jest on ojcem małoletniej J. L.. Po potwierdzeniu swego ojcostwa wobec powódki J. D. alimentował na rzecz córki przekazując ubrania, środki żywnościowe i zabawki. W tym czasie doszło również do poprawy relacji pomiędzy M. L. a pozwanym, wstępnie planowali oni wspólne zamieszkanie w domu, który chcieli zakupić rodzice pozwanego (do czego jednak ostatecznie nie doszło).

W okolicach maja/czerwca 2018 r. J. D. uznał J. L. (przeciwko wcześniejszemu uznaniu małoletniej występowała M. L., albowiem w przypadku wcześniejszego uznania straciłaby przysługujące jej świadczenia społeczne). W czasie uznawania J. L. doszło do konfliktu pomiędzy jej rodzicami na tle nazwiska małoletniej, ostatecznie jednak J. D. zgodził się, aby jego córka nosiła nazwisko matki.

(d. zeznania M. L. – nagranie płyta CD k. 107 i k. 140-141 akt, zeznania J. D. – nagranie płyta CD k. 107 i k. 141-141v akt, zeznania świadków: A. D. (1) k. 137v-138 v akt, A. D. (2) k. 139-139v oraz I. G. k. 139v-140, sprawozdanie z badań DNA 58-63, wydruk korespondencji sms – k. 78-81 akt)

M. L. (l. 33) wraz z małoletnią córką J. L. oraz 10 – letnim synem zamieszkuje obecnie w mieszkaniu wraz ze swoją matką, siostrą i dwoma braćmi (przy czym siostra jest zameldowana w przedmiotowym mieszkaniu, ale w znacznej części przebywa u swojego chłopaka). Przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki aktualnie przebywa na urlopie wychowawczym (w 2017 r. osiągnęła dochód w wysokości ok. 13.900 zł). Utrzymuje siebie i swoje dzieci z alimentów, ze środków uzyskiwanych z programu 500+ oraz z pracy dorywczej w pralni – tygodniowo z tego tytułu zarabia ok. 300 zł (otrzymuje 10 zł za godzinę). W 2008 r. M. L. zaciągnęła kredyt na wykupienie przez jej byłego partnera mieszkania – z tego tytułu posiada jeszcze zadłużenie w wysokości ok. 13. 000 zł. Nadto w 2016 r. zaciągnęła pożyczkę w wysokości ok. 8000 zł w P. (m.in. na spłatę zadłużenia mieszkania, w którym wówczas zamieszkiwała) – tygodniowa rata w/w pożyczki wynosi obecnie 163 zł. Nadto w październiku 2017 r. matka M. G. L. zaciągnęła kredyt w wysokości ok. 7700 zł na zakup odkurzacza – miesięczna rata w/w kredytu wynosi ok. 146 zł (przedmiotowy odkurzacz został zakupiony na potrzeby M. L. i ona też spłaca w/w kredyt – zaciągnięcie kredytu przez G. L. nie zaś przez jej córkę wynikało z braku zdolności kredytowej M. L. będącego wynikiem opóźnień w spłacie przez nią wcześniej zaciągniętego kredytu).

Na przypadające na J. L. koszty utrzymania lokalu, w którym zamieszkuje składają się: opłata za energię elektryczną – ok. 130 zł miesięcznie (przy czym M. L. płaci swojej matce wyższą kwotę – tj. 450 zł miesięcznie za 3 osoby), opłata za ścieki – ok. 34 zł miesięcznie i czynsz – ok. 79 zł miesięcznie.

Na koszty utrzymania małoletniej J. L. poza partycypacją w kosztach utrzymania lokalu, w którym małoletnia zamieszkuje składają się także: koszty wyżywienia w kwocie ok. 400 zł miesięcznie, koszty pampersów – ok. 240 zł miesięcznie, koszty środków czystości, emolientów, leków - ok. 100 - 150 zł miesięcznie, koszty odzieży – ok. 100 zł miesięcznie oraz koszty rozrywki, zabawy (ok. 50 zł miesięcznie), a także koszty terapii (rozwój małoletniej J. L. nie przebiega w sposób prawidłowy, pomimo ukończenia drugiego roku życia nie chodzi ona jeszcze samodzielnie) – jednorazowy koszt zajęć terapeutycznych to ok. 70 zł.

(d. zeznania M. L. – nagranie płyta CD k. 107 i k. 140 – 141, zaświadczenie o urlopie wychowawczym – k. 86-87 akt, deklaracja PIT M. L. za rok 2016 i 2017 k. 88 – 96, faktury vat i dowody wpłaty k. 97-100, harmonogram spłaty pożyczki k. 101–102 akt)

Pozwany J. D. (l. 36) aktualnie zatrudniony jest (od 3 kwietnia 2018 r.) na stanowisku kierownika sprzedaży i osiąga wynagrodzenie w kwocie 2169 zł netto miesięcznie. Nadto ma do dyspozycji służbowy telefon komórkowy, komputer oraz możliwość korzystania z samochodu służbowego także do celów prywatnych. Ponadto pozwany weekendami dorabia jako kierowca osiągając z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości ok. 500 zł – 600 zł. miesięcznie.

Do końca 2017 r. pozwany prowadził własną działalność gospodarczą – w 2016 r. z tego tytułu osiągnął dochód w wysokości ok. 22 600 zł, zaś w 2017 r. – w wysokości ok. 58 000 zł.

W związku z prowadzoną w przeszłości działalnością gospodarczą J. D. w dalszym ciągu posiada samochód w leasingu – miesięczna rata w/w leasingu wynosi 1588 zł – powyższym samochodem porusza się przede wszystkim ojciec pozwanego i to on przekazuje synowi kwotę 1500 zł na spłatę rat w/w leasingu.

Nadto matka i ojciec pozwanego użytkują telefony, zarejestrowane formalnie na pozwanego – na opłacenie rachunków za w/w telefony rodzice J. D. przekazują mu ok. 300 zł miesięcznie.

Pozwany zamieszkuje obecnie wraz z rodzicami w domu wolnostojącym stanowiącym własność jego rodziców. Do zakupu w/w nieruchomości pozwany dołożył się rodzicom w kwocie ok. 64 tys. zł, z czego kwotę 50 000 zł uzyskał z kredytu gotówkowego zaciągniętego w I połowie 2018 r. – miesięczna rata w/w kredytu wynosi 1167 zł.

Na koszty utrzymania domu, w którym zamieszkuje J. D. składają się: opłata za gaz - ok. 600-700 zł średniorocznie miesięcznie, opłata za prąd – ok. 250 zł miesięcznie, opłata za wodę – ok. 50 zł miesięcznie, koszt wywozu szamba – ok. 300 zł rocznie i podatek – 800 zł rocznie.

Pomiędzy matką małoletniej powódki a pozwanym toczy się aktualnie postępowanie w przedmiocie kontaktów pozwanego z córką – zgodnie z obecnie obowiązującym postanowieniem w przedmiocie kontaktów wydanym w trybie zabezpieczenia J. D. ma prawo do kontaktów z córką w I i III weekend miesiąca od soboty od godz. 16.00 do niedzieli do godz. 16.00. Powyższe postanowienie nie jest jednak realizowane, albowiem M. L. nie zgadza się na nocowanie córki u pozwanego – w rezultacie kontakty pozwanego z córką są faktycznie węższe niżby wynikało to z w/w postanowienia.

Pozwany i jego rodzina kupują małoletniej powódce ubrania, zabawki, partycypują w kosztach leczenia i rehabilitacji.

(d. zeznania J. D. – nagranie płyta CD k. 107 i k. 141-141v, opinia o pracowniku k. 40, zaświadczenie o wynagrodzeniu k. 41, deklaracje PIT k. 42-57, zestawienie transakcji k. 33-39, zeznania A. D. (1) k. 137v-138 v akt, A. D. (2) k. 139-139v oraz I. G. k. 139v-140 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony (k. 6, 33-102, 119-136), zeznań świadków: B. S. (nagranie płyta CD k. 107), A. D. (1) (k. 137v-138v), A. D. (2) (k. 139-139v) i I. G. (k. 139v-140), a także dowodu z przesłuchania stron: M. L. (nagranie płyta CD k. 107 i k. 140-141) i J. D. (nagranie płyta CD k. 107 i k. 141-141v).

Powyższy materiał dowodowy Sąd co do zasady uznał za wiarygodny. W szczególności Sąd za wiarygodne uznał dowody z dokumentów przedstawione przez strony, z tym, że jeśli chodzi o paragony, to Sąd uznał, iż samodzielnie

stanowią one jedynie dowód tego, że dane przedmioty/usługi zostały zakupione, nie zaś tego, na zaspokojenie czyich potrzeb w/w przedmioty/usługi zostały przeznaczone.

Odnosząc się do zeznań świadków wskazać należy, iż Sąd nie dał wiary zeznaniom B. S. w zakresie, w jakim wynika z nich, że M. L. cały czas twierdziła, że ojcem małoletniej J. jest pozwany (albowiem chociażby z analizy złożonej przez pozwanego korespondencji sms wynika, że M. L. po urodzeniu małoletniej J. początkowo zaprzeczała, jakoby pozwany był ojcem jej córki), oraz w zakresie, w jakim wynika z nich, że pozwany w ogóle nie interesował się powódką (albowiem nawet matka powódki przyznała, że pozwany dokonywał zakupu rzeczy dla powódki).

Sąd nie dał również wiary zeznaniom M. L. w części, w jakiej wynika z nich, że na badania DNA celem ustalenia ojcostwa małoletniej J. L. pojechała z pozwanym w październiku 2017 r. (albowiem ze sprawozdania z badań DNA wynika, że materiał do przedmiotowych badań został pobrany w lipcu 2017 r) oraz w części, w jakiej wynika z nich, że małoletnia J. L. jest alergiczką (albowiem przedstawicielka ustawowa powódki ostatecznie przyznała, że do tej pory u małoletniej nie została rozpoznana jakakolwiek alergia).

Sąd odmówił także przymiotu wiarygodności zeznaniom przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki w zakresie, w jakim wynika z nich, że na wyżywienie powódki potrzebuje ok. 500 zł miesięcznie, zaś na zabawki i rozrywkę ok. 100 zł miesięcznie, albowiem w ocenie Sądu, mając na uwadze wiek powódki oraz doświadczenie życiowe, za usprawiedliwione wydatki na wyżywienie powódki należy uznać kwotę w wysokości 400 zł miesięcznie, zaś na zabawki i rozrywkę – 50 zł miesięcznie.

Sąd nie dał również wiary zeznaniom pozwanego, jakoby M. L. pracowała aktualnie ponad czterdzieści godzin w tygodniu, albowiem pozwany nie przedstawił żadnego innego dowodu na poparcie swego stanowiska, zaś M. L. wskazała, że pracuje w dużo mniejszym wymiarze godzin (w ocenie Sądu nie można wykluczyć, iż ostatnim czasie zdarzył się tydzień, w którym M. L. pracowała ponad 40 godzin w tygodniu, tym niemniej mając na uwadze okoliczność, iż przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki jest na urlopie wychowawczym i wychowuje dwójkę dzieci (w tym zaledwie dwuletnią powódkę), za wiarygodne należy uznać jej twierdzenia o tym, że pracuje w niepełnym wymiarze czasu pracy).

W pozostałym zakresie Sąd zeznania świadków i stron uznał za wiarygodne, z tym, że Sąd nie dokonywał ustaleń dotyczących zakresu, w jakim pozwany przyczyniał się do zaspokojenia potrzeb powódki przed wniesieniem pozwu o alimenty (M. L. twierdziła, że pozwany partycypował w kosztach utrzymania córki w stopniu daleko mniejszym niż twierdził to pozwany i zgłoszeni przez niego świadkowie), albowiem wobec nie wykazania, iż istnieją jakiegokolwiek niezaspokojone potrzeby powódki z okresu przed wniesieniem powództwa o alimenty, zakres, w jakim pozwany przyczyniał się w tym okresie do utrzymania córki nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Nadto wskazać należy, iż Sąd dał wprawdzie wiarę M. L., iż przekazuje ona matce kwotę po 450 zł miesięcznie tytułem zwrotu kosztów prądu przypadających na przedstawicielkę ustawową powódki i jej dzieci, tym niemniej mając na uwadze wysokość rachunków za energię elektryczną zużywaną w lokalu zamieszkiwanym przez powódkę (ok. 900 zł miesięcznie) oraz okoliczność, iż w mieszkaniu tym zamieszkuje 7 osób, przypadający na małoletnią powódkę udział w kosztach energii elektrycznej wynosi ok. 130 zł miesięcznie.

Ponadto w ocenie Sądu, mając na uwadze poziom życia rodziców powódki oraz cenę zakupionego przez M. L. odkurzacza, nie sposób uznać, aby wydatki na przedmiotowy odkurzacz można było uznać za usprawiedliwione w rozumieniu art. 135 § 1 kro.

W ocenie Sądu, mając na uwadze wiek powódki, za usprawiedliwione wydatki na utrzymanie powódki nie mogą być również zaliczone ponoszone przez M. L. wydatki na telewizję.

Sąd zważył co następuje:

W myśl art. 133 § 1 kro rodzice obowiązani są doświadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Obowiązek alimentacyjny każdego z rodziców względem dziecka istnieje niezależnie od tego, czy pochodzi ono z małżeństwa, czy też jest dzieckiem pozamałżeńskim.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, iż powódka nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Sam pozwany nie kwestionował zresztą tego, iż ciąży na nim obowiązek alimentacyjny wobec dziecka, a sporny był jedynie zakres tego obowiązku.

Zgodnie z treścią art. 135 § 1 kro, zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie i wychowanie.

Zgodnie z utrwalonymi w doktrynie poglądami przez usprawiedliwione potrzeby rozumieć należy te potrzeby, które zapewniają uprawnionemu prawidłowy rozwój fizyczny, duchowy, możliwości zdobywania wiedzy i kwalifikacji zawodowych. Potrzeby te dotyczą zarówno środków utrzymania, jak również środków wychowania. Dostarczenie uprawnionemu środków utrzymania to przede wszystkim zapewnienie mu mieszkania, wyżywienia, ubrania czy opieki w leczeniu. Zaspokojenie potrzeb w zakresie wychowania obejmuje oprócz środków finansowych, także osobistą troskę o rozwój fizyczny i umysłowy oraz przygotowanie do samodzielnego utrzymania się uprawnionego. W doktrynie podkreśla się jednocześnie, że pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od różnych okoliczności natury społecznej i gospodarczej w których osoba uprawniona znajduje się. Zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle można określić potrzeby życiowe, materialne i intelektualne uprawnionego (uzasadnienie do tezy IV uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987r., II CZP 91/86). Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można też odrywać od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego, przy czym w doktrynie przyjmuje się, że dziecko ma prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, którzy obowiązani są podzielić się z nimi nawet małymi dochodami.

Na usprawiedliwione koszty utrzymania powódki składają się niewątpliwie koszty zapewnienia jej odpowiednich warunków zamieszkania, koszty wyżywienia, ubrania, środków higienicznych, a także koszty leczenia, rehabilitacji i zabawy. Mając na uwadze ustalony w toku postępowania stan faktyczny koszty te wynoszą ok. 1400 zł miesięcznie (w ocenie Sądu, mając na uwadze sytuację zdrowotną małoletniej powódki oraz sytuację finansową jej rodziców za usprawiedliwione wydatki na rehabilitację powódki należy uznać wydatki w wysokości ok. 70 zł tygodniowo – tj. wydatki pokrywające jedne zajęcia rehabilitacyjne tygodniowo, zaś w pozostałym zakresie rodzice winni ćwiczyć z powódką samodzielnie).

W ocenie Sądu, biorąc po uwagę wiek (36 lat), doświadczenie życiowe, a także aktualne zarobki pozwanego, uznać należy, iż jego możliwości zarobkowe, rozumiane jako środki pieniężne, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności, stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych (tak np. uchwała pełnego składu (...) – Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, poz. 42, wyrok SN z dnia 22 czerwca 2007 r., II UK 229/06, LEX nr 422753), wyczerpują się w osiągniętych przez niego dochodach wynoszących ok. 2700 zł miesięcznie plus benefity takie jak służbowy telefon, samochód i komputer.

Z kolei jeśli chodzi o możliwości zarobkowe matki małoletniej powódki, to mając na uwadze jej wiek, dotychczasowe zarobki i miejsce pracy oraz fakt, iż aktualnie opiekuje się ona dwójką dzieci, uznać należy, iż możliwości zarobkowe M. L. także wyczerpują się w osiągniętych obecnie przez nią dochodach z pracy dorywczej i wynoszą ok. 300 zł tygodniowo.

W tej sytuacji, mając na uwadze usprawiedliwione potrzeby małoletniej J. L. oraz możliwości majątkowe i zarobkowe jej rodziców, jak również okoliczność, iż to przede wszystkim na M. L. spoczywa ciężar opieki nad córką, ale także fakt, iż pozwany chciałby w większym zakresie uczestniczyć w życiu powódki, jednakże nie jest w stanie tego czynić z uwagi na postawę matki małoletniej powódki, a ponadto uwzględnivszy fakt, że pozwany dobrowolnie partycypuje w kosztach utrzymania powódki kupując jej ubrania, zabawki i uczestnicząc w jej kosztach leczenia i rehabilitacji, w ocenie Sądu zasadnym jest obciążenie pozwanego obowiązkiem łożenia na rzecz małoletniej powódki tytułem alimentów kwoty po 700 złotych miesięcznie, resztę kosztów utrzymania powódki winna ponieść natomiast jej matka.

Zdaniem Sądu powyższa kwota nie obciąża nadmiernie pozwanego (nie przekracza jego możliwości zarobkowych i majątkowych, stanowiących górną granicę świadczeń alimentacyjnych), biorąc pod uwagę, iż winien on podzielić się z niepełnoletnim dzieckiem nawet bardzo skromnymi dochodami jak również uwzględnivszy okoliczność, że wykazywane przez pozwanego zobowiązania kredytowe nie mogą wyprzedzać obowiązków alimentacyjnych (tak np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 26 czerwca 2014 r. sygn. I ACz 1119/14).

Z kolei kwotę alimentów żadaną przez matkę małoletniej, tj. 1500 zł miesięcznie, należy, zdaniem Sądu, uznać za zdecydowanie wygórowaną i nie uwzględnivjącą tego, iż pozwany dobrowolnie partycypuje już w kosztach utrzymania córki kupując jej ubrania, zabawki i leki. Nadto kwota alimentów żadana w pozwie przekracza możliwości zarobkowe pozwanego.

Co do żądania zasądzenia alimentów za okres przed wniesieniem powództwa, tj. od dnia 31.10.2016 r. do 18.07.2018 r., wskazać należy, iż zgodnie z art. 137 § 2 kro „Niezaspokojone potrzeby uprawnionego z czasu przed wniesieniem powództwa o alimenty sąd uwzględniv zasądając odpowiednią sumę pieniężną. W uzasadnionych wypadkach sąd może rozłożyć zasądzone świadczenie na raty”, a nadto jak podkreśla się w orzecznictwie, domaganie się alimentów za czas przeszły może być uzasadnione tylko wówczas, "gdy pozostały niezaspokojone potrzeby lub zobowiązania zaciągnięte przez uprawnionego względem osoby trzeciej na pokrycie tychże kosztów" (tak uchwała Sądu Najwyższego z 28.9.1949 r., C 389/49, OSN 1951, Nr 3, poz. 60). Mając na uwadze, iż ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby aktualnie istniały jeszcze jakieś niezaspokojone potrzeby powódki z okresu przed wniesieniem powództwa o alimenty, ani też, aby powódka posiadała niespłacone zobowiązania przeznaczone na zaspokojenie jej usprawiedliwionych potrzeb z okresu przed wniesieniem powództwa o alimenty, powództwo w zakresie żądania zaległych alimentów należało oddalić.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd zasądził od J. D. na rzecz małoletniej J. L. alimenty w kwocie po 700 zł miesięcznie, płatne, począwszy od 18 lipca 2018 r. (a więc od dnia wniesienia powództwa), do rąk matki małoletniej do 10 tego dnia każdego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek rat, zaś w pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił.

Pomimo, iż w przeważającej części powództwo o alimenty zostało oddalone, Sąd, na podstawie art. 102 kpc, (mając na uwadze, iż powódka jest osobą małoletnią i nie posiada żadnego majątku ani też własnych źródeł dochodu), nie obciążył powódki kosztami procesu.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt. 1 kpc, zaś na podstawie art. 113 ustęp 1 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obciążył pozwanego opłatą sądową od uwzględnivonej części powództwa, pozostałe nieuiszczone koszty sądowe przejął natomiast na rachunek Skarbu Państwa.